

Poslovno udruženje komunalnih preduzeća **KOMDEL**

Beograd, Branka Krsmanovića 13

Tel/Fax: 011 2406 373, Tel: 011 2400 227

E-mail: komdel@ttigroup.co.rs www.ttigroup.co.rs

Stručna služba: **TTI Group** d.o.o. Beograd

Beograd, novembar 2021. godine

INFORMACIJA 29

IZMENE ZAKONA O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Narodna Skupština Republike Srbije usvojila je *Zakon o izmenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja* ("Sl. glasnik RS", br. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 i 105/2021), koji je stupio na snagu 16-tog novembra ove godine, **uz važnu napomenu da Zakon počinje da se primenjuje tek posle 3 (tri) meseca od dana stupanja na snagu, odnosno od 16-tog februara 2022. godine.**

Ni pre ovih izmena nije bilo sporno da javna komunalna preduzeća koja se u smislu Zakona svrstavaju u „organe javne vlasti“, u celini podležu obavezama davanja informacija od javnog značaja, a ta obaveza stoji i posle ovih izmena. Naime u izmenjenom članu 3, promenjena je definicija organa vlasti, ali i dalje stoji da je organ javne vlasti u smislu Zakona i „**pravno lice koje osniva ili finansira u celini, odnosno u pretežnom delu državni organ**“, gde u svakom slučaju spadaju i sva naša javna komunalna preduzeća.]

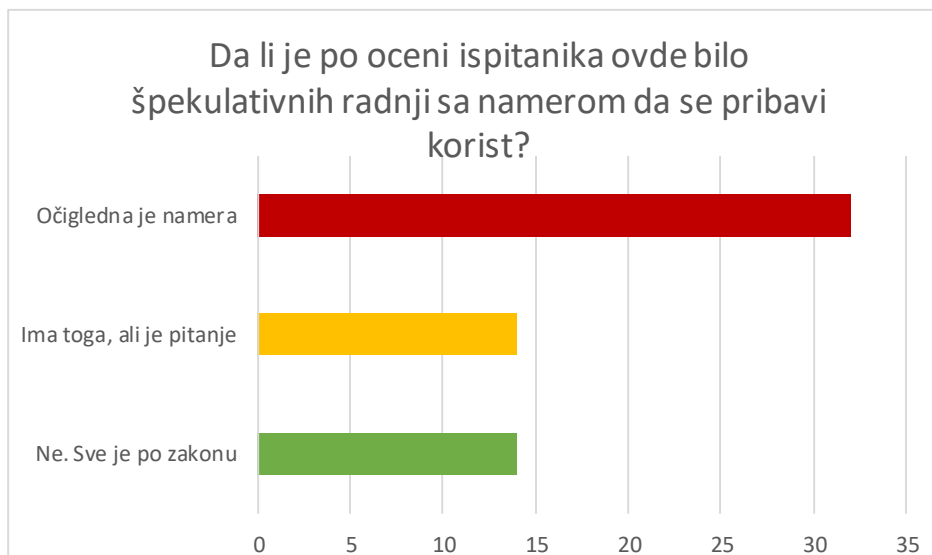
Posmatrano iz ugla komunalnih preduzeća, ni do sada **nije bila sporna obaveza** JKP da na propisani način daju informacije, već su **bile sporne**, kako su pokazali i rezultati ankete koju je KOMDEL sproveo među 60 javnih komunalnih preduzeća, **evidentne zloupotrebe od strane tražilaca**. Na to je ukazano i na sastanku delegacije Privredne komore Srbije i KOMDEL-a sa *Poverenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti*, gospodinom **Milanom Marinovićem** koji je održan 18-tog marta ove godine.

Poverenik Marinović, tom prilikom je istakao da su on i njegovi saradnici sa ovim problemom vrlo dobro upoznati i da je evidentno da se sa time susreću ne samo javna preduzeća, već i skoro svi drugi organi vlasti. Tim povodom, naglasio je da je **u predloženim izmenama** i dopunama Zakona na kojima se tada radilo, uz druga poboljšanja **nađeno rešenje kojim se** ni na koji način ne dovodi u pitanje značaj i protok informacija od javnog značaja, ali se **sužava prostor za ovaj vid špekulacija**, a što je sada kada su izvršene **izmene i dopune Zakona, zaista i potvrdilo.**

Naime, do izvršenih izmena i dopuna, zakonom nije bilo određeno da je za pokretanje prekršajnog postupka isključivo ovlašćen neki od državnih organa koje Zakon o prekršajima prepoznaje, već je **tražilac informacije u svojstvu oštećenog bio ovlašćen da prekršajnom sudu podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka** kada god smatra da je prema njemu učinjen prekršaj iz Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. Štaviše, **on je svoje pravo da podnese zahtev prekršajnom sudu mogao da koristi bez obzira na to da li je pred Poverenikom ili upravnim sudom uopšte osporio rešenje ili nepostupanje organa javne vlasti.**

Dakle, izmenjen i dopunjen Zakon predvideo je da tražilac informacije ne može da pokrene prekršajni postupak pre nego što se okonča postupak po žalbi ili pred upravnim sudom. Kada otpočne primena (posle 16-tog februara 2022), **tražilac ni po okončanju ovih postupaka neće moći neposredno prekršajnom sudu da podnosi zahtev, već se najpre mora obratiti Povereniku** odnosno upravnoj inspekciji i od njih zahtevati da podnesu zahtev za pokretanje prekršajnog postupka. **Tek ukoliko ovi organi smatraju da nema osnova da oni podnesu zahtev, tražilac informacije biće ovlašćen da sam podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.**

Ovakvo rešenje izvesno će smanjiti verovatnoću da pojedini tražioci informacija od javnog značaja, to svoje nesporno i zakonom garantovano pravo na slobodan pristup informacijama od opšteg (javnog) značaja, na neki način zloupotrebljavaju i koriste radi pribaljanja materijalne koristi što je, kao što pokazuje naredni grafički prikaz, bio utisak većine ispitanika u pomenutoj KOMDEL-ovoj anketi.

Verujemo da će usvojene izmene i dopune *Zakona o o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja*, definitivno staviti tačku na do sada dosta raširenu praksu u kojoj su, kako je pokazala KOMDEL-ova anketa, prednjačili pojedini subjekti poput Ekskluzivnog otkrića iz Leskovca koje je u toku jedne godine podnelo zahteve za davanje informacija u čak 37 od anketiranih 60 javnih komunalnih preduzeća, ili Centar za vladavinu prava iz Beograda sa 19 ili Obrada podataka d.o.o. iz Kragujevca sa 17 podnetih zahteva, a koji su i po sadržini i po obimu bili do te mere zahtevni, da je već na prvi pogled bilo jasno da tu informacije nisu u prvom planu, već da postoje neke druge špekulativne namere.

U nastavku citiramo deo iz prečišćenog teksta Zakona (član 28b) koji „spašava“ komunalce od tražilaca informacija koji imaju neke špekulativne namere:

Član 28b

Poverenik je ovlašćen da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaje predviđene ovim zakonom, kada u postupku po žalbi oceni da postoji prekršaj.

Tražilac informacije ne može da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv organa vlasti pre okončanja postupka po žalbi pred Poverenikom, odnosno pre okončanja upravnog spora ako žalba Povereniku nije dopuštena.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, tražilac informacije je dužan da se prethodno obrati Povereniku zahtevom da Poverenik podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno upravnoj inspekciji, ako je vođen upravni spor.

Ako Poverenik, odnosno upravna inspekcija u roku od osam dana ne odgovori tražiocu informacije na zahtev iz stava 3. ovog člana ili mu odgovori da nema osnova za podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, tražilac informacije je ovlašćen da sam podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Ako Poverenik, odnosno upravna inspekcija podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, na zahtev tražioca informacije ili na sopstvenu inicijativu, dužan je da o eventualnom odustajanju od tog zahteva obavesti tražioca informacije, u roku od osam dana od dana odustajanja od zahteva, da bi tražilac informacije mogao da nastavi postupak.